

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-129/2020

2020 m. rugsėjo 3 d. Nr. KT157-A-S144/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-129/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas prašo ištirti Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 7 straipsnio 6 punkto, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 329 straipsnio 2 dalies 1 punkto, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.89 straipsnio 1 dalies atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Pareiškėjas taip pat prašo įvertinti Vilniaus apygardos teismo 2018 m. gruodžio 4 d. sprendimo, Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. sausio 15 d. nutarties ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio 22 d. nutarties atitiktį Konstitucijai.

2. Vilniaus apygardos teismas 2018 m. gruodžio 4 d. sprendimu atmetė pareiškėjo ieškinį dėl jo sudarytų sandorių pripažinimo negaliojančiais, restitucijos taikymo. Lietuvos apeliacinis teismas 2020 m. sausio 15 d. nutartimi atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą ir Vilniaus apygardos teismo 2018 m. gruodžio 4 d. sprendimą paliko nepakeistą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas galutine ir neskundžiama 2020 m. balandžio 22 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo kasacinį skundą, konstatavęs, kad kasaciniame skunde nekeliama tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. liepos 8 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Kaip minėta, pareiškėjas prašo ištirti Advokatūros įstatymo 7 straipsnio 6 punkto, CPK 329 straipsnio 2 dalies 1 punkto atitikį Konstitucijai.

5.1. Šiame kontekste pažymėtina, kad bendrosios kompetencijos teismų sprendimai, su kuriais pareiškėjas sieja galimą savo konstitucinių teisių pažeidimą, buvo priimti ne pareiškėjo ginčijamų Advokatūros įstatymo 7 straipsnio 6 punkto, CPK 329 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatų pagrindu. Vadinasi, ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu nebuvo priimta sprendimo, kuriuo galėjo būti pažeistos pareiškėjo konstitucinės teisės ar laisvės.

5.2. Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo (*inter alia* 2019 m. lapkričio 6 d. sprendimas Nr. KT43-A-S31/2019, 2019 m. gruodžio 18 d. sprendimas Nr. KT87-A-S72/2019, 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT19-A-S19/2020).

5.3. Taigi pagal Konstituciją pareiškėjas neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Advokatūros įstatymo 7 straipsnio 6 punkto, CPK 329 straipsnio 2 dalies 1 punkto atitikties Konstitucijai.

6. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitikį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčio teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

7. Pareiškėjas taip pat prašo ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja CK 1.89 straipsnio 1 dalis, pagal kurią fizinio asmens, kuris, nors ir būdamas veiksnus, sandorio sudarymo metu buvo tokios būsenos, kad negalėjo suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti, sudarytas sandoris gali būti teismo tvarka pripažintas negaliojančiu pagal šio fizinio asmens ieškinį.

7.1. Šiame kontekste pažymėtina, kad nors pareiškėjas prašo pripažinti, jog CK 1.89 straipsnio „Savo veiksmų reikšmės negalėjusio suprasti fizinio asmens sudaryto sandorio pripažinimas negaliojančiu“ 1 dalis prieštarauja Konstitucijai, iš jo prašymo matyti, kad jis nesutinka su dėl jo priimtuose bendrosios kompetencijos teismų sprendimuose nustatytais faktinėmis aplinkybėmis ir jų vertinimu, t. y. su tuo, kad Vilniaus apygardos teismas 2018 m. gruodžio 4 d. sprendime ir Lietuvos apeliacinis teismas 2020 m. sausio 15 d. nutartyje konstatavo, jog pareiškėjas, sudarydamas ginčo sandorius, galėjo suprasti ir valdyti savo veiksmus, todėl nėra pagrindo, remiantis CK 1.89 straipsniu, pripažinti jo ginčijamus sandorius negaliojančiais. Pasak pareiškėjo, teismai nepagrįstai nepripažino jo neįgalioju, nesivadovavo Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija ir dėl to, sprenddami sandorio pripažinimo negaliojančiu ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu klausimą, priėmė neteisėtą sprendimą.

7.2. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjas iš esmės kelia CK 1.89 straipsnio 1 dalies aiškinimo ir taikymo teismų praktikoje klausimą, o ne prašo ištirti jos atitiktį Konstitucijai.

7.3. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją jis nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų; teisės taikymo klausimus sprenžia teismas, nagrinėjantis konkrečią bylą; prašymai išspręsti teisės taikymo klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2020 m. sausio 22 d. sprendimas Nr. KT8-A-S8/2020, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT82-A-S77/2020).

7.4. Vadinasi, ši pareiškėjo prašymo dalis yra nežinybinga Konstituciniam Teismui.

8. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

9. Pareiškėjas taip pat prašo ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja jo nurodyti bendrosios kompetencijos teismų sprendimai.

9.1. Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, pagal Konstituciją jis nesprenžia, ar teismų sprendimai neprieštarauja Konstitucijai ir (ar) įstatymams, taip pat neturi įgaliojimų peržiūrėti teismų išnagrinėtų bylų ir panaikinti (pakeisti) teismų sprendimų. Prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2019 m. gruodžio 18 d. sprendimas Nr. KT71-A-S57/2019, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT84-A-S79/2020, 2020 m. birželio 17 d. sprendimas Nr. KT108-A-S100/2020).

9.2. Vadinasi, ši pareiškėjo prašymo dalis yra nežinybinga Konstituciniam Teismui.

10. Kaip minėta, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

11. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, konstatuotina, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktais, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-129/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas